

Kod ucznia .....

Wojewódzki Konkurs Języka Polskiego
dla młodzieży gimnazjalnej
województwa wielkopolskiego
Rok szk. 2010/2011
Etap szkolny 16.10.2010 r.

Drogi Gimnazjalisto!

Przed Tobą test sprawdzający umiejętności językowe, wiedzę polonistyczną, znajomość lektur i umiejętność pracy z tekstem. Czytaj uważnie polecenia, wykonuj zadania spokojnie, zgodnie z własnymi przemyśleniami. Pamiętaj, żeby odwoływać się przy zadaniach dotyczących tworzenia własnego tekstu tylko do utworów z zestawu lektur. Zadania oznaczone gwiazdką* są oceniane pod względem poprawności ortograficznej, interpunkcyjnej i językowej. Na rozwiązanie masz 90 minut. Możesz zdobyć 50 punktów.

Życzymy Ci powodzenia!

- 1.* Odwołując się do konkursowych lektur zredaguj 5 **ogólnych** zasad (nakazów, pouczeń, napomnień), jakimi powinni się kierować ludzie, którzy kochają i są kochani, ale i ci, którzy na miłość oczekują lub chcą się nią podzielić. Użyj formy 2 os. liczby mnogiej trybu rozkazującego. **(0-3p.)**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Nazwij środki stylistyczne, które możesz odnaleźć w podanych fragmentach wiersza. **(0-3p.)**

- a) *Albo na jeziorze żaglem białym?
Albo falą w brzegi pochyłe?*

.....

- b) *lamentuje nad uchem komar* - .....
- c) *może to ty, matko, na niebie* .....
- d) *serce jak śnieg topnieje* .....
- e) *rozświstał się wiatr* .....
- f) *ze srebrnych, księżycowych jezior* .....

3.* Wyjaśnij **znaczenie słów**, użytych w wierszu Gałczyńskiego, w taki sposób, aby Twoje **definicje** mogły być umieszczone w słowniku języka polskiego. Ułóż zdania **złożone** z każdym wyrazem. Możesz zmienić formę wyrazów. **(0-5 p.)**

- a) moczary.....
.....
.....
- b) lamentować .....
- c) manuskrypt .....
- d) knieja .....

4.* Przeczytaj wiersz Ewy Lipskiej, odpowiedz na pytanie i wykonaj polecenia. **(0-5 p.)**

Trzydzieści par pantofelków filcowych
z wyszytym na środku kwiatem tulipana.
Trzydzieści fartuszków poplamionych sokiem
z czarnej porzeczki. Trzydzieści nieruchomych kotów
wyhaftowanych ściegiem płaskim.
Trzydzieści par wyciągniętych rączek
ale tylko po łyżki do zupy mlecznej.
Trzydzieści par oczu otwieranych we śnie
aby dojrzeć rodziców na wzgórzach cukierków.

*Gdyby moja mamusia chciała
mogłaby być królową.
Ale musiała umrzeć
bo tatuś zamienił się w wilka.*

*Moja mamusia była chuda
i dlatego nie mogła mnie kochać.
Ale jak tylko będzie chuda mniej
to mnie kupi na zawsze.*

*Moja mamusia jest piękna. Mój tatuś jest silny.
Moja mamusia jest bogata. Mogłaby kupić
Amerykę Północną i złoto. A tatuś
potrafi strzelać z prawdziwego karabinu.*

Trzydzieści par nóżek
stoi przed nieczynną zwrotnicą
i oczekuje na wjazd
domu.

- a) Jaką funkcję pełni w wierszu użycie kursywy w zapisie części utworu ?

.....
.....
.....

- b) Określ , jakie emocje i uczucia kryją się w wypowiedzi osób mówiących we fragmencie napisanym kursywą. Nazwij co najmniej 3.

.....
.....
.....

- c) Zinterpretuj , w kontekście całego wiersza, cztery ostatnie wersy.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Pomiń teraz , wskazane w zestawie lektur, utwory liryczne i utwór Tadeusza Różewicza. Przepomnij sobie pozostałe 3 utwory prozatorskie i wypełnij tabelę. **(0-3 p.)**

Autor, tytuł	Tematyka utworu	Problematyka utworu	Rodzaj literacki, gatunek, odmiana tematyczna, sposób uksztaltowania przez autora świata przedstawionego
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....

6. *Jeden z 3 utworów z poprzedniego zadania chcesz umieścić w księgarni internetowej .
Wybierz książkę, przedstaw ją krótko i zareklamuj. **(0-4 p)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.* W imieniu Kapituły Nagrody Literackiej *Nike* zredaguj zaproszenie skierowane do dowolnego adresata na wieczór autorski Tadeusza Różewicza, który będzie prezentował swoją książkę *Matka odchodzi*. W zaproszeniu **zwróć uwagę na charakter i specyfikę książki.** **(0-5 p.)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Przeczytaj wiersze Tadeusza Różewicza , które poeta umieścił w utworze *Matka odchodzi*, a następnie wypełnij tabelę. **(0-5 p.)**

Ale kto zobaczy...

Ale kto zobaczy moją matkę
w sinym kitlu w białym szpitalu
która trzęsie się
która sztywnieje
z drewnianym uśmiechem
z białymi dziąsłami

Która wierzyła przez pięćdziesiąt lat
a teraz płacze i mówi:
"nie wiem... nie wiem"

jej twarz jest jak wielka mętna łąka
żółte ręce składa jak przestraszona
dziewczynka
a wargi ma granatowe

ale kto zobaczy moją matkę
zaszczute zwierzątko

z wytrzeszczonym okiem

ten

ach chciałbym ją nosić na sercu
i karmić słodyczą.

Ojciec

Idzie przez moje serce
stary ojciec
Nie oszczędzał w życiu
nie składał
ziarnka do ziarnka
nie kupił sobie domku
ani złotego zegarka
jakoś nie zebrąta się miarka

Żył jak ptak
śpiewająco
z dnia na dzień

ale
powiedzcie czy może
tak żyć niższy urzędnik
przez wiele lat

Idzie przez moje serce

ojciec
w starym kapeluszu
pogwizduje
wesołą piosenkę
I wierzy święcie
że pójdzie do nieba

Elementy utworów, pojęcia charakterystyczne dla liryki	<i>Ale kto zobaczy...</i>	<i>Ojciec</i>
Sytuacja liryczna	....	....
Obrazy poetyckie (określ, nazwij po 2 obrazy)	....	....
Nastrój wierszy; słownictwo tworzące nastrój	....	....
Odmiana liryki ze względu na temat, sposób budowania monologu lirycznego, wyrażania uczuć (1 pojęcie)	....	....

Dowolny środek stylistyczny i jego rola w wierszu	....	....
---	--	--

9.* Jeden z powieściowych bohaterów wypowiada słowa:

„Jeśli potrafi wybierać między ważnym a nieważnym, nie robi głupstwa”.

Podaj przykłady 2 bohaterów, do których pasują te słowa. Wskaż, z którego utworu pochodzą bohaterowie. Wybór każdego bohatera poprzyj dwoma argumentami

(0-5 p.)

a).....
 .....
 .....
 .....

b).....
 .....
 .....
 .....

10.* Przypomnij sobie różne relacje między rodzicami i dziećmi, między rówieśnikami, między małżonkami ukazane w utworach, które miałeś przeczytać. Zredaguj w formie regulaminu/kodeksu 6 zasad postępowania, jakie pomagają we wzajemnych relacjach między bliskimi osobami, aby rozwiązywać różne problemy. Użyj form: 1 os. liczby mnogiej, czas teraźniejszy, tryb oznajmujący.

(0-4 p.)

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

11.* *„Każdy z nas dowiadyuje się, że jego dzieci nie są stworzone na jego obraz i podobieństwo, co bywa dosyć nieprzyjemnym odkryciem. Są autonomicznymi indywidualnościami, najczęściej wcale nie takimi, jakimi pragnęlibyśmy je widzieć”.*
(0-5 p.)

a) Wyjaśnij, jak rozumiesz te słowa.

.....
.....
.....
.....

b) Do którego utworu, według Ciebie, najbardziej pasuje ten cytat? Podaj 2 argumenty, którymi potwierdzisz swój wybór.

.....
.....
.....
.....
.....

12.* Jak rozumiesz przenośnię tytułu powieści „Poczwarka”? Podaj 2 wyjaśnienia. (0-3 p.)

.....
.....
.....
.....
.....